

2016 -12- 16

Mål nr

8311-16

Aktbil

7

Stockholm den 15 december 2016

KOMPLETTERING AV ÖVERKLAGANDE

Mål nr 8311-16; Laforsen Produktionsnät AB ./. Energimarknadsinspektionen

Laforsen Produktionsnät AB (nedan "Laforsen Produktionsnät") får härmed inkomma med komplettering av överklagande avseende Energimarknadsinspektionens (nedan "Ei") beslut avseende omprövning och fastställande av slutlig intäktsram för tillsynsperioden 2012-2015.

Detta yttrande ersätter i sin helhet vad Laforsen Produktionsnät anfört i överklagandet.

Innehåll

1.	BAKGRUND	3
1.1	Kortfattat om regleringen av elnätsföretagen.....	3
1.2	Förhandsregleringen av elnätsföretagen.....	3
2.	KORTFATTAT OM BERÄKNINGEN AV ELNÄTSFÖRETAGENS INTÄKTSRAMAR 2012-2015	4
2.1	Intäktsramen ska täcka skäliga kostnader och ge rimlig avkastning.....	4
2.2	Ei:s beslutade intäktsramar för tillsynsperioden 2012-2015.....	5
2.3	Förvaltningsdomstolarnas avgöranden	5
3.	BETYDELSEN AV FÖRVALTNINGSDOMSTOLARNAS DOMAR.....	6
4.	OMPRÖVNING AV INTÄKTSRAMEN ENLIGT 5 KAP. 15 § ELLAGEN	6
5.	NÄRMARE OM DET ÖVERKLAGADE BESLUTET	7
5.1	Laforsen Produktionsnäts ansökan om följdändring enligt 5 kap. 15 § ellagen.....	8
5.2	Betydelsen och innebörden av 5 kap. 12 och 14 §§ ellagen.....	10
5.3	Betydelsen av att Laforsen Produktionsnät inte överklagade det ursprungliga beslutet	11
5.4	Ei:s avslag av Laforsen Produktionsnäts ansökan om omprövning enligt 5 kap. 15 § ellagen leder till att elnätsföretagen inte behandlas lika	12
5.5	Sammanfattning.....	12
6.	YRKANDEN	13
7.	MÅLETS HANDLÄGGNING	13

1. BAKGRUND

1.1 Kortfattat om regleringen av elnätsföretagen

Den svenska elmarknaden avreglerades den 1 januari 1996. Avregleringen av elmarknaden innebar i korthet att handel med och produktion av el utsattes för konkurrens samtidigt som infrastrukturen (elnätsverksamheten) förblev ett naturligt och legalt monopol.

Eftersom ett monopol inte bedrivs på en konkurrensutsatt marknad ansågs det krävas en statlig reglering och tillsyn av elnätsavgifterna. Dessa regler återfinns i ellagen och följdförfattningar till denna.

Regelverket har under åren genomgått förändringar och sättet att bedöma skäligheten i elnätsavgifterna har förändrats. Ei är tillsynsmyndighet över elmarknaden till vars uppgifter bl.a. hör att pröva och utfärda koncessioner för nät samt att granska elnätsföretagens intäkter och kvaliteten i elnäten.

1.2 Förhandsregleringen av elnätsföretagen

Från den 1 januari 2012 bestäms elnätsföretagens tillåtna intäkter – intäktsramarna – i förväg för perioder om fyra år. Varje sådan period utgör en "tillsynsperiod". Den första tillsynsperioden under förhandsregleringen var åren 2012-2015.

De grundläggande bestämmelserna för hur intäktsramarna ska fastställas finns i 5 kap. ellagen. Ellagen bygger i sin tur på EU:s direktiv 2003/54/EG som sedermera ersatts av direktiv 2009/72/EG.

Av förarbetena till ellagen framgår att regleringen syftar till att elnätsföretagens verksamhet ska bedrivas effektivt och till låga kostnader. Regleringen syftar också till att säkerställa att kunden får betala ett skäligt pris för nättjänsten. Vidare ska regleringen bidra till att ge kunderna en långsiktig leveranssäkerhet och trygga den svenska elförsörjningen. Elnätsföretagen ska också ges stabila och långsiktiga villkor för sin nätverksamhet samt en rimlig avkastning. Ytterligare ett viktigt mål med regleringen är att den ska understödja utvecklingen av en väl fungerande elmarknad.

En intäktsram motsvarar de samlade intäkter inom ett redovisningsområde som en nätkoncessionshavare högst får uppbära under en tillsynsperiod.

Om intäktsramen överskrids eller underskrids förs över- eller underskottet över till nästa tillsynsperiod (5 kap. 20 § ellagen). Om ramen överskrids med mer än fem procent utgår ett överdebiteringstillägg (5 kap. 21 § ellagen).

2. KORTFATTAT OM BERÄKNINGEN AV ELNÄTSFÖRETAGENS INTÄKTSRAMAR 2012-2015

2.1 Intäktsramen ska täcka skäliga kostnader och ge rimlig avkastning

Den grundläggande bestämmelsen avseende beräkningen av elnätsföretagens intäktsramar återfinns i 5 kap. 6 § ellagen som har följande lydelse:

Intäktsramen ska täcka skäliga kostnader för att bedriva nätverksamhet under tillsynsperioden och ge en rimlig avkastning på det kapital som krävs för att bedriva verksamheten (kapitalbas).

I prop. 2008/09:141 s. 60 anges beträffande "rimlig avkastning" att:

En förutsättning för att nätverksamhet ska kunna bedrivas på ett ändamålsenligt sätt är att nätföretagen har rätt till en rimlig avkastning på det kapital som krävs för att bedriva verksamheten.

Vad avser beräkningen av rimlig avkastning stadgar 5 kap. 9 § 1 st ellagen:

Kapitalbasen ska beräknas med utgångspunkt i de tillgångar som nätkoncessionshavaren använder för att bedriva nätverksamheten. Vidare ska hänsyn tas till investeringar och avskrivningar under tillsynsperioden.

Såvitt avser "skäliga kostnader" stadgar 5 kap. 8 § 1 st ellagen:

Som skäliga kostnader för att bedriva nätverksamheten ska anses kostnader för en ändamålsenlig och effektiv drift av en nätverksamhet med likartade objektiva förutsättningar.

För att kunna beräkna elnätsföretagens intäktsramar, innefattande "rimlig avkastning", har Ei att tillämpa en kalkylränta. Med kalkylränta avses den avkastning som elnätsföretagens ska ha på gjorda investeringar (investerat kapital). Kalkylräntan utgör en del av Ei:s beräkning av elnätsföretagens kapitalkostnader.

Det är centralt att förstå att "rimlig avkastning" enligt 5 kap. 6 § ellagen utgår från elnätsföretagens kapitalbas.

Elnätsföretagen har sålunda rätt att få en rimlig avkastning på den kapitalbas som följer av ellagen, anslutande förordning, föreskrifter och praxis. Det bör påpekas att beräkningen av avkastningen på kapitalbasen utgår från ett nuanskaffningsvärde på alla investeringar oavsett när de är gjorda.

2.2 Ei:s beslutade intäktsramar för tillsynsperioden 2012-2015

Som nämnts ovan utgjorde tillsynsperioden 2012-2015 den första tillsynsperioden enligt förhandsregleringen.

Inför den första tillsynsperioden tog Ei fram en ny metod för att beräkna elnätsföretagens intäktsramar, den s.k. schablonmetoden. Schablonmetoden förankrades i samråd med elnätsbranschen som utgick från att denna metod skulle utgöra den tydliga och långsiktiga metod som elnätsföretagen efterfrågat och kunde förhålla sig till.

I mars 2011 lämnade Laforsen Produktionsnät (liksom alla andra elnätsföretag), jämlikt 5 kap. 2 § ellagen, in sitt förslag om intäktsram till Ei. Den föreslagna intäktsramen beräknades utifrån den av Ei angivna schablonmetoden och en kalkylränta om 6,6 procent.

I slutet av oktober 2011 meddelade Ei beslut om intäktsramar för samtliga elnätsföretag avseende tillsynsperioden 2012-2015. Elnätsföretagen kunde konstatera att Ei vid sina beslut hade tillämpat en ny metod. Metoden utgjordes dels av schablonmetoden, dels av en av Ei i all hast skapad "övergångsmetod".

Ei:s tillämpning av den för elnätsföretagen okända övergångsmetoden innebar att Ei kraftigt sänkte elnätsföretagens intäktsramar. Därtill beslutade Ei att för tillsynsperioden 2012-2015 tillämpa en kalkylränta om 5,2 procent beräknad på ett i flera avseenden felaktigt sätt.

Ei:s beslut kom som en överraskning för elnätsbranschen som kunde konstatera att Ei:s metodik och beslut stod i strid med ellagen, den lag som utgjorde grunden för Ei:s tillsyn över elnätsföretagen. Som en följd kom ett stort antal elnätsföretag att överklaga Ei:s beslut.

På sätt som redogjorts för i överklagandet samt vad som framgår under avsnitt 5 nedan, kom Ei att tillämpa en annan metod vid beräkningen av Laforsen Produktionsnäts intäktsram.

2.3 Förvaltningsdomstolarnas avgöranden

Den 11 december 2013 meddelade förvaltningsrätten i Linköping dom och biföll elnätsföretagens överklaganden i sin helhet, bilaga 1.

Förvaltningsrätten slog sålunda fast att Ei inte hade haft lagligt stöd för att vid fastställande av elnätsföretagens intäktsramar tillämpa övergångsmetoden.

Dessutom slog förvaltningsrätten fast att den av Ei angivna kalkylräntan om 5,2 procent var för låg och ansåg att det istället skulle fastställas en långsiktig och stabil kalkylränta uppgående till 6,5 procent.

Ei överklagade förvaltningsrättens dom till Kammarrätten i Jönköping som meddelade dom den 10 november 2014, bilaga 2. Kammarrätten fastställde förvaltningsrättens dom.

Ei överklagade kammarrättens dom till Högsta förvaltningsdomstolen som den 23 mars 2015 beslutade att inte meddela prövningstillstånd, bilaga 3.

Trots effektiv handläggning av förvaltningsdomstolarna kom således målen angående tillsynsperioden 2012-2015 slutligt avgöras först när tillsynsperioden i princip var till ända.

3. BETYDELSEN AV FÖRVALTNINGSDOMSTOLARNAS DOMAR

Genom att kammarrättens dom vann laga kraft klargjordes, sammanfattningsvis, två principiella utgångspunkter för beräkningen av elnätsföretagens intäktsramar.

1. Övergångsmetoden står i strid med ellagen och kan därför inte godtas som en metod för att beräkna och bedöma elnätsföretagens intäktsramar.
2. Elnätsföretagens rimliga avkastning på kapitalbasen ska utgå från en kalkylränta om 6,5 procent.

För att elnätsföretagens beslutade intäktsramar ska vara/bli materiellt riktiga måste således Ei vid sin myndighetsutövning följa och beakta ovanstående.

4. OMRÖVNING AV INTÄKTSRAMEN ENLIGT 5 KAP. 15 § ELLAGEN

5 kap. 15 § ellagen ger elnätsföretag möjlighet att begära omprövning av en beslutad intäktsram under vissa angivna förutsättningar. Lagrummet har följande lydelse:

5 kap. 15 §

Om en allmän förvaltningsdomstol har ändrat ett beslut om intäktsram för en nätkoncessionshavare och grunden för ändring av det beslutet är tillämplig även för en annan nätkoncessionshavare, ska nätmyndigheten, efter ansökan av den senare nätkoncessionshavaren, ompröva det beslut om intäktsram som gäller för denne.

En ansökan om omprövning ska ha kommit in till nätmyndigheten inom tre månader efter det att domstolens avgörande vunnit laga kraft.

Genom 5 kap. 15 § ellagen kan ett elnätsföretag (t.ex. Laforsen Produktionsnät) få sin beslutade intäktsram omprövad med hänvisning till ett lagakraftvunnet domstolsavgörande beträffande ett annat elnätsföretag.

På sätt som utvecklas nedan har Laforsen Produktionsnät i rätt tid begärt omprövning (även benämnt "följdändring") enligt 5 kap. 15 § ellagen med hänvisning till ovan nämnda kammarrättsavgörande.

5. NÄRMARE OM DET ÖVERKLAGADE BESLUTET

Våren 2011 lämnade Laforsen Produktionsnät sitt förslag till Ei om intäktsram för tillsynsperioden 2012-2015 uppgående till 171 550 tkr. Laforsen Produktionsnät hade beräknat den föreslagna intäktsramen utifrån den s.k. schablonmetoden och en kalkylränta om 6,6 procent.

I beslut av den 28 oktober 2011 fastställde Ei intäktsramen för Laforsen Produktionsnät för tillsynsperioden 2012-2015 till 3 876 tkr. Ei ansåg att det inte var möjligt att fastställa en intäktsram med schablonmetoden utan ansåg att intäktsramen istället skulle uppskattas. Härvid utgick Ei från de historiska intäkterna för åren 2006-2009 och ansåg att detta kunde ökas årligen med fyra procent.

I anledning av kammarrättens dom har Laforsen Produktionsnät den 29 april 2015 ansökt om s.k. följdändring med stöd av 5 kap. 15 § ellagen. Ansökan är ostridigt gjord i rätt tid. I sin ansökan om följdändring begärde Laforsen Produktionsnät att dess intäktsram för tillsynsperioden 2012-2015 skulle fastställas med full schablonmetod och med en kalkylränta om 6,5 procent (dvs. i enlighet med kammarrättens dom).

Ei har den 22 november 2016 meddelat beslut om omprövning och fastställande av slutlig intäktsram för tillsynsperioden 2012-2015 för Laforsen Produktionsnät. Genom Ei:s beslut har Laforsen Produktionsnäts intäktsram för tillsynsperioden 2012-2015 fastställts till 4 344 tkr.

I beslutet av den 22 november 2016 avslog Ei Laforsen Produktionsnäts ansökan om följdändring enligt 5 kap. 15 § ellagen. Ei motiverar sitt avslag enligt följande (det överklagade beslut sid 5).

3.3 Omprövning enligt 5 kap. 15 § ellagen

Företaget har lämnat in en ansökan om omprövning enligt 5 kap. 15 § ellagen. Ansökan har kommit in i rätt tid och förutsättningarna för tillämpning av 5 kap. 15 § ellagen är på så sätt uppfyllda.

Företaget har i sin ansökan hänvisat till Kammarrätten i Jönköpings dom i mål nr 101-14 och begärt att Ei ska tillämpa schablonmetoden, utan övergångsmetod, samt en kalkylränta om 6,5 procent reallt före skatt. Den metod som företaget har begärt att Ei ska använda är densamma som Kammarrätten i Jönköping har beslutat om i tre mål angående andra elnätsföretags intäktsramar för tillsynsperioden 2012-2015 (mål nr 61-14, 101-14, 129-14) och som används för de företag som har fått sitt beslut ändrat efter överklagande eller som har omprövats enligt 5 kap. 15 § ellagen.

I företagets ursprungliga beslut om intäktsram fann Ei att det inte var möjligt att tillämpa schablonmetoden. Ei uppskattade istället intäktsramen utifrån ett medelvärde av företagets historiska intäkter för åren 2006-2009 med en årlig ökning om fyra procent. Den valda metoden innebar ett avsteg från schablonmetoden och innebar även att Ei inte använde någon kalkylränta när intäktsramen fastställdes. Företaget överklagade inte det ursprungliga beslutet som därmed har vunnit laga kraft. Det ursprungliga beslutet är således inte fattat med samma grund och metod som för andra företag. Schablonmetoden och kalkylräntan som användes i mål nr 101-14 som företaget har hänvisat till är till följd av detta inte tillämpliga. Företagets ansökan om omprövning enligt 5 kap. 15 § ska därför avslås.

Ei har sålunda avslagit Laforsen Produktionsnäts ansökan om följdändring enligt 5 kap. 15 § ellagen med motiveringen att den av Ei valda metoden för att beräkna Laforsen Produktionsnäts intäktsram innebar *"ett avsteg från schablonmetoden"* och *"att Ei inte använde någon kalkylränta när intäktsramen fastställdes"*. Vidare lägger Ei till stöd för sitt avslag vikt vid att *"företaget överklagade inte det ursprungliga beslutet som därmed har vunnit laga kraft"*.

Som redogjorts för i avsnitt 2.3 ovan har såväl förvaltningsrätten som kammarrätten slagit fast att Ei vid fastställande av slutlig intäktsram ska tillämpa schablonmetoden, utan övergångsmetoden, samt en kalkylränta om 6,5 procent.

Trots detta har Ei avslagit Laforsen Produktionsnäts ansökan om följdändring enligt 5 kap. 15 § ellagen och har vid fastställande av slutlig intäktsram för Laforsen Produktionsnät tillämpat en helt annan metod än schablonmetoden och därvid inte tillämpat någon kalkylränta alls.

Ei:s motivering för att avslå Laforsen Produktionsnäts ansökan om följdändring visar på allvarliga brister i förståelsen av bestämmelsen i 5 kap. 15 § ellagen.

5.1 Laforsen Produktionsnäts ansökan om följdändring enligt 5 kap. 15 § ellagen

Ei synes mena att en förutsättning för att Ei ska bifalla ett elnätsföretags ansökan om följdändring enligt 5 kap. 15 § ellagen med anledning av förvaltningsdomstolarnas avgöranden är att Ei redan i sitt ursprungliga beslut fastställt intäktsramen med tillämpning av schablonmetoden. Detta är helt felaktigt.

5 kap. 15 § ellagen har följande lydelse:

5 kap. 15 §

Om en allmän förvaltningsdomstol har ändrat ett beslut om intäktsram för en nätkoncessionshavare och grunden för ändring av det beslutet är tillämplig även för en annan nätkoncessionshavare, ska nätmyndigheten, efter ansökan av den senare nätkoncessionshavaren, ompröva det beslut om intäktsram som gäller för denne.

En ansökan om omprövning ska ha kommit in till nätmyndigheten inom tre månader efter det att domstolens avgörande vunnit laga kraft.

Bestämmelsen möjliggör för elnätsföretag att få sin beslutade intäktsram omprövad med hänvisning till ett lagakraftvunnet domstolsavgörande beträffande ett annat elnätsföretag. Förutsättningen är dock att avgörandet ifråga har generell räckvidd och att en begäran om omprövning (s.k. följdändring) görs inom tre månader efter det att domstolens avgörande vunnit laga kraft.

Ei har att rätta sig efter förvaltningsdomstolarnas avgöranden gällande hur de slutliga intäktsramarna ska fastställas. Detta gäller i alla situationer och i synnerhet om elnätsföretaget såsom Laforsen Produktionsnät har begärt följdändring med anledning av dessa avgöranden.

Att Ei skulle vara hänvisad till att använda samma metod vid fastställande av slutlig intäktsram som användes av Ei vid det ursprungliga beslutet om intäktsram är felaktigt när det gäller omprövning enligt 5 kap. 15 § ellagen. Nyssnämnda bestämmelse medför en rätt för elnätsföretaget att de principer som fastslagits i ett avgörande ska tillämpas även för elnätsföretaget som begär det enligt 5 kap 15 § ellagen.

Ei:s resonemang om att "samma metod" ska användas verkar syfta på bestämmelsen i 5 kap. 14 § ellagen som avser omprövning enligt 5 kap. 12 -13 §§ ellagen. Sådan omprövning är det inte fråga om här.

Vad gäller det förhållandet att Laforsen Produktionsnät inte överklagade Ei:s ursprungliga beslut ska särskilt noteras att 5 kap. 15 § ellagen är införd i ellagen för att *"det inte ska råda någon tvekan om att nätmyndigheten kommer att beakta domstolsavgöranden med generell räckvidd även när det gäller nätkoncessionshavare som avstått från att överklaga"*. Detta framgår av förarbetsuttalandet nedan.

Prop. 2008/09:141 s 42-43:

Ändring avseende en annan nätkoncessionshavares intäktsram

Ett beslut om intäktsram kommer som regel att kunna överklagas. Ett överklagande kan innebära att en fråga av stor principiell betydelse kommer under domstolens prövning. Om domstolen ändrar intäktsramen, kan detta ske på en grund som har generell tillämpning även för andra nätkoncessionshavare, som inte har överklagat beslutet. Utredningen nämner som exempel en justering av avkastningen på grund av att en procentsats vid användandet av WACC-metoden har ändrats eller att en standardkostnad för en investering har justerats uppåt. (Jfr om WACC-metoden avsnitt 4.3.1 och 6.5.5.) **Det kan ifrågasättas om inte en sådan ändring borde kunna beaktas inom ramen för den omprövning som sker efter tillsynsperiodens slut och alltså föranleda en justering av intäktsramen även för nätföretag som inte har överklagat. Att en sådan justering kan ske är starkt motiverat, framför allt eftersom det kan hålla nere antalet överklaganden. För att det inte ska råda någon tvekan om att nätmyndigheten kommer att beakta domstolsavgöranden med generell räckvidd även när det gäller nätkoncessionshavare som avstått från att överklaga bör en särskild bestämmelse om följdändring i sådana fall införas.** [markering gjord av undertecknade]

5.2 Betydelsen och innebörden av 5 kap. 12 och 14 §§ ellagen

Laforsen Produktionsnät har inte ansökt om omprövning enligt 5 kap. 12 § ellagen. Eftersom Ei synes ha beaktat 5 kap. 14 § ellagen när Ei avslagit Laforsen Produktionsnäts ansökan om följdändring enligt 5 kap. 15 § ellagen redogörs nedan översakligt för bestämmelserna i 5 kap. 12 och 14 §§ ellagen.

Enligt 5 kap. 12 § ellagen får ett elnätstföretag inom fyra månader efter tillsynsperiodens slut ansöka hos Ei om att intäktsramen för perioden ska ökas. Vid en omprövning ska Ei enligt 5 kap. 14 § ellagen kontrollera om de antaganden som legat till grund för beslutet om fastställande av intäktsram överensstämmer med det faktiska utfallet under perioden.

Vid bedömningen ska Ei utgå från de uppgifter och metoder som myndigheten har använt vid fastställandet av intäktsramen och som framgår av beslutet om fastställande. 5 kap 14 § ellagen har följande lydelse.

5 kap. 14 §

Vid omprövning enligt 12 eller 13 § ska nätmyndigheten kontrollera om de antaganden som legat till grund för beslutet om fastställande av intäktsram överensstämmer med det faktiska utfallet under perioden. Vid bedömningen ska myndigheten tillämpa 6–9 §§ och utgå från de uppgifter och metoder som myndigheten har använt vid fastställandet av intäktsramen och som framgår av beslutet om fastställande.

Syftet med bestämmelsen i 5 kap. 14 § ellagen är att Ei inte ska kunna ta fram nya metoder och sedan vid avstämningen applicera dessa på beslut som meddelats utifrån en helt annan metod.

Den metod som åsyftas enligt 5 kap. 14 § ellagen och som Ei har att tillämpa vid sin omprövning/avstämning enligt 5 kap. 12 § är således den metod som slutligt kommit att bestämmas av förvaltningsdomstolarna. I nu aktuellt avseende har förvaltningsdomstolarna slagit fast att elnätsföretagens intäktsramar ska beräknas och fastställas med tillämpning av schablonmetoden (utan tillämpning av den s.k. övergångsmetoden) och med tillämpning av en kalkylränta om 6,5 procent.

Bestämmelserna i 5 kap. 12 och 14 §§ har dock ingenting att göra med omprövning enligt 5 kap. 15 § ellagen.

5.3 Betydelsen av att Laforsen Produktionsnät inte överklagade det ursprungliga beslutet

I det överklagade beslutet lägger Ei Laforsen Produktionsnät till last att bolaget inte överklagade Ei:s ursprungliga beslut.

Det är korrekt att Laforsen Produktionsnät inte överklagade Ei:s ursprungliga beslut om intäktsram.

Emellertid glömmer Ei bort att en stor del av elnätsbranschen överklagade Ei:s beslut och att en av de centrala grundidéerna bakom 5 kap. 15 § ellagen är minska behovet av att överklaga Ei:s beslut.

Ei bortser även från att förvaltningsdomstolarna biföll elnätsföretagens överklaganden och slog fast att den slutliga intäktsramen ska fastställas med användning av schablonmetoden, utan tillämpning av övergångsmetoden, och att kalkylräntan ska uppgå till 6,5 procent. Det finns här anledning att särskilt notera att Ei själv anser att förvaltningsdomstolarnas domar har generell räckvidd som aktualiserar 5 kap. 15 § ellagen.

Det allvarligaste är att Ei, i sin egenskap av myndighet, bortser från den centrala utgångspunkten att Ei har att fullgöra sin myndighetsutövning i enlighet med gällande lag och fastställd praxis. I detta ligger den självklara förvaltningsrättsliga utgångspunkten att Ei ska fatta materiellt korrekta beslut.

När det genom lagakraftvunnen praxis slagits fast hur elnätsföretagens intäktsramar ska beräknas, med tillämpning av schablonmetoden utan övergångsmetod och med en kalkylränta om 6,5 procent, har Ei att rätta sig efter det.

Det ovan sagda leder till den självklara slutsatsen att förhållandet att Laforsen Produktionsnät inte överklagade Ei:s ursprungliga beslut saknar betydelse vid Ei:s omprövning enligt 5 kap. 15 § ellagen.

5.4 Ei:s avslag av Laforsen Produktionsnäts ansökan om omprövning enligt 5 kap. 15 § ellagen leder till att elnätsföretagen inte behandlas lika

Det ska noteras att för elnätsföretag där Ei i sina ursprungliga beslut tillämpat schablonmetoden har Ei bifallit elnätsföretagens begäran om följdändring enligt 5 kap. 15 § ellagen och sålunda beaktat förvaltningsdomstolarnas domar.

Detta beror på att förvaltningsdomstolarnas domar, även med Ei:s egen utgångspunkt, har generell räckvidd både såvitt avser övergångsmetoden som kalkylräntan. I dessa fall har Ei tillämpat schablonmetoden, utan tillämpning av övergångsmetoden, och tillämpat en kalkylränta om 6,5 procent.

Genom att Ei för vissa elnätsföretag som begärt omprövning enligt 5 kap 15 § ellagen tillämpat schablonmetoden utan tillämpning av övergångsmetoden och med en kalkylränta om 6,5 procent samtidigt som Ei för Laforsen Produktionsnät tillämpar en helt annan metod, innebär det att elnätsföretagen behandlas olika vilket står i strid med lag.

5.5 Sammanfattning

Sammanfattningsvis är det felaktigt av Ei att vid fastställande av slutlig intäktsram för Laforsen Produktionsnät inte tillämpa schablonmetoden (utan tillämpning av övergångsmetoden) och en kalkylränta om 6,5 procent.

Även om ett elnätsföretag inte överklagat det ursprungliga beslutet är Ei ändå skyldig att beakta de principiella avgöranden som förvaltningsdomstolarnas domar innebär när slutlig intäktsram fastställs. Detta gäller i synnerhet när elnätsföretaget har begärt följdändring enligt 5 kap. 15 § ellagen.

Att Ei i sitt ursprungliga beslut om fastställande av intäktsram för Laforsen Produktionsnät tillämpat en annan metod än schablonmetoden medför inte att Ei kan vägra Laforsen Produktionsnät rätt till följdändring efter förvaltningsdomstolarnas avgöranden enligt 5 kap. 15 § ellagen. Inte heller har det förhållandet att Laforsen Produktionsnät inte överklagat det ursprungliga beslutet någon betydelse för rätten till följdändring enligt 5 kap. 15 § ellagen.

Genom att Ei för vissa elnätsföretag som begärt följdändring enligt 5 kap. 15 § ellagen beräknat intäktsramen med schablonmetoden utan tillämpning av övergångsmetoden och med en kalkylränta om 6,5 procent samtidigt som Ei för Laforsen Produktionsnät tillämpat en helt annan metod, innebär det att elnätsföretagen behandlas olika vilket står i strid med lag.

Ei har sålunda vid fastställande av slutlig intäktsram för Laforsen Produktionsnät haft att utgå från schablonmetoden (utan tillämpning av övergångsmetoden) och en kalkylränta om 6,5 procent.

Till stöd för vad som anförts under avsnitt 5 bifogas rättsutlåtanden av professor Ulrik von Essen, bilaga 4 och 5.

6. YRKANDEN

- 6.1 Laforsen Produktionsnät yrkar att förvaltningsrätten, med ändring av Ei:s beslut, bifaller Laforsen Produktionsnäts ansökan om omprövning enligt 5 kap. 15 § ellagen, och därvid fastställer att Laforsen Produktionsnäts intäktsram för tillsynsperioden 2012-2015 ska omräknas med tillämpning av schablonmetoden och med en kalkylränta om 6,5 procent.
- 6.2 Vid bifall till yrkandet 6.1 ovan, yrkar Laforsen Produktionsnät att förvaltningsrätten undanröjer Ei:s beslut om fastställande av slutlig intäktsram för tillsynsperioden 2012-2015 och överlämnar till Ei att göra en ny omprövning och därvid beräkna en ny intäktsram med beaktande av förutsättningen enligt 6.1 ovan.
- 6.3 För det fall förvaltningsrätten inte bifaller Laforsen Produktionsnäts yrkande 6.1 ovan, yrkar Laforsen Produktionsnät att förvaltningsrätten fastställer att schablonmetoden, utan tillämpning av övergångsmetoden, samt en kalkylränta om 6,5 procent ska tillämpas vid beräkningen av Laforsen Produktionsnäts intäktsram för tillsynsperioden 2012-2015.
- 6.4 Vid bifall till yrkandet 6.3 ovan, yrkar Laforsen Produktionsnät att förvaltningsrätten undanröjer Ei:s beslut om fastställande av slutlig intäktsram för tillsynsperioden 2012-2015 och överlämnar till Ei att beräkna en ny intäktsram med beaktande av förutsättningen enligt 6.3 ovan.

7. MÅLETS HANDLÄGGNING

Rubricerat mål rör fråga om rättstillämpning vilket borde begränsa behovet av skriftväxling. De i målet aktuella frågeställningarna rör tillsynsperioden 2012-2015

och de slutliga intäktsramarna har stor betydelse för intäktsramarna för tillsynsperioden 2016-2019. Detta eftersom Laforsen Produktionsnät har rätt att utnyttja ett underskott under påföljande tillsynsperiod (5 kap. 20 § ellagen). Laforsen Produktionsnät emotser därför en skyndsam handläggning.

Som ovan

Torgny Wetterberg

Kristoffer Ribbing

Maria Blomberg